

SZARVAS ÉS VIDEKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Beliczey-utca 11. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 8 kor. — Félévre 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

Kiadóhivatal:
Beliczey-utca 11. szám. (saját ház), hova az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Ritdetéseket jutányos áron elfogad.
Kiadó s lap tulajdonos SAMUEL ADOLF

Előfizetési felhívás.

Lapunk most lép pályafutásának 13-ik évi I-ső negyedébe. Tizenkét év nem nagy — de egy vidéki hírlap életében mindenesetre számot tevő idő. Az elmúlt tizenkét év elegendő bizonyíték arra, hogy lapunk mindég s mindenben a közönség érdekeinek s igényeinek megfelelően volt szerkesztve s hogy lapunkhoz úfzött igényeknek megfelelhessünk, sem költséget sem fáradságot nem kiméltünk, s ez után sem fogunk, s teljes odaadással azon leszünk, miként előfizetőink s az olvasó közönség igényeit kielégíthessük. Vezércikkeinkben egy a helyi érdekeket, mint a társadalmi kérdéseket megvitátás tárgyává tesszük, s mint eddig, úgy azután is, minden oldalról jövő tetszőlamlásoknak szivesen helyt adunk és jövőben is helyt fogunk adni. Tárczáinkban a legszigorubb kritikát kiálló költeményeket és elbeszéléseket adtunk. Az újdonságok rovatában a helyi közérdekű eseményeken kívül, bár korlátoltabb alakban, az országos eseményekről is megemlékeztünk. Egyébb rovatainkban is, mindenkor iparkodtunk a tartalmasságra és eredetiségre, ennek dacára az előfizetési árat mérsékelten állapítottuk meg. Midőn mindezeknek öndicsekvés nélküli fel-emléítésével a nagyérdemű közönség további hathatós támogatását kérjük az előfizetési árakat az alábbiakban közöljük:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Azon tisztelt előfizetőinket pedig, kik az előfizetési díjjal hátralékban vannak, hátralékaik beakadására, s előfizetésük megújítására kérjük. Tisztelettel

„a Szarvas és Vidéke”
kiadóhivatala.

Új évre.

Az év, amelyre visszapillantunk, épen séggel nem volt lánczolata a kellemes eseményeknek. A gazdasági válság, ah! hogy mindig erről kell szólnia a nótának! ebben az esztendőben is csak olyan súlyosan nehezedett közállapotainkra, mint a megelőző két esztendőben. Pangott az ipar, a kereskedelem, szűk volt a pénz és emelték az adókat. Ebben a tekintetben azonban nem tehetünk szemrehányást az államnak, mert az adóemelés példájában, újabban a községek járnak elől. Aligha van község, vagy város Magyarországon, melyben a legutolsó két esztendőben a pótdókat nem emelték.

A közgazdaság pangott tehát a lezajlott

évben, ellenben élénk és mozgalmas volt a társadalmi élet. Sajnos, mi, akik a 48-as vívmányok szellemében szeretnők látni előre haladni ezt a népet, nem tudánk örvendezni a társadalmi életben tapasztalt élénk lüktetésnek, mert ez haladás volt ugyan, de visszafelé. Mindentelöl heves ostromokat intéznek mostanság Magyarországon a tiszta szabadelvűség ellen, mely alig egy félszad előtt arra az óriási cselekedetre huzdította apáinkat, hogy lemondtak a nemesi előjogról és magukhoz emelték a jobbágyokat.

Jól mondotta az ország házában az egyetlen demokrata képviselő, hogy osztályuralom, osztályszellem uralkodik nálunk. Társadalmi osztályok alakultak ki az utóbbi évek közgazdasági és politikai hatása alatt s ezek az osztályok egymás ellen törnek, egymást akarják megsemmisíteni. Csoportosulnak a gazdák, a kereskedők, az iparosok, a kis hivatalnokok is mozgalmakat indítottak helyzetük javítására olyképen, hogy az által a másik osztálynak ártsanak.

De még ennél is nagyobb baj, hogy felkeltek a sötétség szellemei és csoportosítják a felekezeteket a felekezetek ellen. — Csoportosítják a az egyetemi s egyáltalában a főiskolai ifjuságot a szellemi reakció és a már elhantoltnak hitt osztályi előjogok körül és a küzdelem, melyet ebben az irányban folytatnak, kiméletlen, ádáz és gyűlöletes. Mind nagyobb mérvet ölt a felekezeti szempontból való állásfoglalás a társadalomban s hogy ez mire fog vezetni ebben a soknyelvű és sok vallású országban, annak csak a jó Isten a megmondhatója.

Ime, „nagy vonásokban az elmúlt esztendő eseményeinek jellemzése. Vigasztalan kép tárul élénk belőle.

Egy új év küszöbén állunk most s már az örökké küzdő és sirjáig reménylő emberjő tulajdonsága, hogy jót, vagy legalább is jobbat vár az új esztendőből. Így vagyunk mi is. Várjuk reméljük, sőt egy kicsit hinni is merjük, hogy meg fog változni a mostoha idők járása. Miért is ne remélünk? Üssük fel a történelem lapjait s látni fogjuk, hogy a Duna-Tisza táját ezer esztendő óta olyan nép lakja, amely számtalan veszedelmes tévelygés után mindig megtalálja a helyes utat boldogdolulása felé. Ez a história a mi bizalmunk, melyen megfognak törni a társadalmi és felekezeti harc hullámai.

S ha nem is hisszük, hogy a mostjövő esztendőben fog beállani ez a jótékony változás, a kezdet a változásra most fog megtörténni. Társadalmi és gazdasági tisztulási procezzus fog megindulni, hogy a sötétség szellemei ismét viszsza-menjenek oda, ahonnan jöttek — a katakombákba,

Ez a kezdet lesz az új év legjelentősebb eseménye.

Ez az egyetlen kedvező auspiczium, melynek reményében boldog újévet és üdvöt kívánunk az olvasónak.

Hanyatló ipar, közömbös közönség.

Mint a fiatal tüdővésztes beteg, úgy teng leng a magyar ipar, daczára annak, hogy az elmúlt esztendőben egymást érte a sok országos és helyi mozgalom az ipar érdekében. Aminő kedvező jelnek tartottuk ezt a praktikus és hazafias fellobbanást, olyan elhangoltság vesz erőt rajtunk most, amikor látjuk azt a csüggedést a lethargiát mindenfelé az országban, ahol ipari életnek kéne lennie.

A pezsgő vérű nép, mely Azsiából vándorolt be, ismét nem tagadta meg magát, szalmaláng volt a lelkesedése, mely megcsappant, mi-helyt kifogyott a frázis, a szónoklat s a jelszavakat tettekkel kellett váltani. Eljött az új év s mi még semmi kedvező eseményét a magyar iparnak nem regisztrálhatjuk, s a mi még ennél is sajuálatosabb, kellemes perspektívával sem kecsegtethetjük az olvasót. Szürke, reménytelen ég borul az ipari munkások százezrei fölé s a mesterek és gyárosok fölé is nemkülönben.

Ne higgye senki, hogy a kereskedők, az ipari cikkek terjesztői okozzák még csak részben is a magyar ipar pangását, amennyiben cikkekik tulnyomóan nagy százalékát külföldről, Ausztriából szerzik be. A kereskedő sokkal szivesebben vásárolna magyar ipari cikket, nemcsak hazafiaságból, hanem a verseny olcsóbb-sága és a szállítási külömbözete miatt is. S hogy kereskedő nem szerez be magyar árut, annak két oka van. Először mert nincs. Gyári és kézmű iparunk igaz, hogy sokat haladt a legutóbbi évtizedben, de még mindig olyannyira messzire van a szomszéd és vámközös Ausztria mögött, mintha még most is gyermekkorát élné. A közforgalomban levő ipari cikkek ötven százalékát külföldő gyártják jól-rosszul. A másodok ok az, hogy a közönség, ipen, a hazafias lelkes közönség, mely még néhány hónap előtt oly harsányan éljenzett az iparpártolási négygyűléseken, nem bizik a magyar iparcikkekben, előnyben részesíti a külföldit, mert közfelfogássá vált, hogy ami magyar kéz munkája, az nem lehet olyan jó, mint a külföldi s ezért nem vásárolják daczára annak, hogy jóval olcsóbb. Éljenezni, lelkesedni tudunk a magyar iparért de forint-jainkkal és krajczárjainkkal még támogatni is — arra már nem vagyunk képesek.

Aminő hazafiatlan, olyan igazságtalan ez a felfogás, mert bizony, ami gyári és kézműiparunk van, az a produkció minőségében nemcsak hogy kiállja a versenyt a külfölddel, de nagyon sok esetben tul is szárnyalja.

S amíg a közönség körében ez a káros nézet nem ad helyet a hazafias és igazságos felfogásnak, addig nem érdemes a magyar ipar

fellendüléséről beszélni. Mert ha ez a felfogás nem lenne olyan általánosan elterjedt, akkor mégsem mult volna el oly hatástalanul a Hegedüs Sándor kereskedelmiügyi miniszter által kezde ményezett nagy mozgalom a hazai ipar pártolása érdekében.

Nem mondhatja senki, hogy a magyar kormány nem igyekszik elől járni a jó példával. Megrendeléseivel, amennyire csak lehetséges, támogatja a mi iparunkat, de ahol a nagy közönség közömbösséggel nézi az ilyen példát, ott az állam csak keveset segíthet.

Igaz, hogy a vállalkozási kedv nincs ma magyar gyárak alapítására. De honnan merítsen bátorságot, reményt és biztatást a vállalkozó, aki vagyonát teszi kockárára, midőn a fogyasztó tömeg a külföldiért rajong?

Csak várja, várja a magyar iparos, hogy egyszer majd felderüljön neki is. Én istenem meddig kell még várnia?

A párviadal.

A közéletben párbajnak nevezzük. Az igaz, hogy hogy a sértés maga bajt okoz, s ettől menekülni óhajtunk; de helyesebben mondható párviadalnak, mert a becsületünk megóvása — vagy visszaszerzésénél viaskodni szeretünk s a sértést megtorolni kívánjuk. A természet oltotta ezen alkalmatlan szenvedélyt az emberak szívébe, épúgy mint némely állatokba, hogy a többiek teletti felsőbbség ez által ecclatansabb kifejezést nyerjen.

Ezen germán eredetű társadalmi intézmény, vagy máj napság már jogintézmény, nálunk is mélyebbre verte le gyökereit, mint a maga igazi hazájában. Így nem csoda, ha időközönként járvány képen lép fel ellene a társadalmi agitáció s legujabban ismét bele esünk a jogérzőbb hangulatba, a gyakori esetek folytán az egész világ jogérző lakosságában.

A XVI. század elején egészen kifejlett alakban tünt elő a szabad, önkéntes bajvívás. Tinódi Sebestyén szép énekekben hagyta reánk Kapitány György és Hübner Aga bajviadalát az 1548-ik évben, a kik mint szomszédok, egy mohamedán hitre térített rabért veszték össze. Az énekből megtudjuk, hogy a párviadal akkor csak a király engedelmétől függött, és annak lefolyásánál a törvényt és a segédeket az ugynevezett igazlátók helyettesítették, a kik a párviadal szabályaira ügyeltek. De a fenti énekből, úgy a tihanyi híres levélből s egyéb okiratokból kitűnik az is, hogy a párviadal rendszeren magyar és török emberek között esett meg és csak idők folyamán származott át a magyar pártokra s onnan lassan a társadalmi becsületkérdések elintézésére. Legkivált tehát a török-idők, s ezután a kurucz-idők iktatták ezt a szokást a magyar életbe, s így ez a nemzeti érületnek alkateszvéé lett.

Ezen elfajult jogintézmény ellen mindenkor emelkedtek felelőtlenségek, úgy a társadalmi, valamint a törvényhozási téren. Az 1843-ik évi Codex-javaslat, a mely Szemere Bertalan humanus érületéből eredt, a törvényhozási vitatkozások folytán sem mehetett előbbre mint annyira „hogy kivéve a halál” esetét, a párviadal magánvádat tárgyává tétetett (177. §-ban), a mi egyszerűen azt jelentí, hogy a halál esetet kivéve a párviadal megengedtetik.

Sőt régebben is tétettek óvintézkedések. Mária Terézia magyar király 1752-ik évben egy híres patenset bocsátott közzé, melyszerint a párviadalt — ha súlyos sebesülés vagy halál történt — a kihívó, a segédek és a tanácsadónak elengedhetetlen fejvesztésével büntetni rendelte („irrem issiuliter capite plectatur”), magát a kihívást pedig, ha sebesülés sem történt, rangvesztéssel és 10 évi várfogsággal kívánta fenytetni, a mi akkoriban a nemzeti közérülettel h mlokegyenest ellenkezett és az ezen nehéz idők elmúltával a magyar urak szinte daczból is vígan párbajoztak s a szigorú rendszabályoknak semmi hatásuk sem volt.

Mit tett legutóbb a magyar törvényhozás? Az új büntető törvénykönyv XIX-ik fejezete (293.—300. §§) megalkotásával oly concessiókat adott, melyek az elfajult nemzeti szokást inkább megerősítették, mint büntették, s egyetlen európai codex sem enged annyit meg, mint a magyar törvény, illetve a gyakorlat, mert a magyar judicatura egyes esetekben 48 órától 14 napig tartó államfogházra terjedő büntetéssel sújt, annak daczára, hogy a törvény — ha sebesülés történt — két évig, ha pedig halál következik be, öt évig terjedhető államfogházzal rendeli a büntetést kiszabtatni. S nézzük most azt, hogy mi az az államfogház? Az illető bűnös külön, alkalmas czellát kap, azt saját költségén berendezheti, ételt, italt saját tetszése szerint, önköltségre hozhatat, vendéget s ismerősöket fogadhat, hogy ne unatkozzék stb. S mindezt azért, mert „lovagias harcot vívott!” a komoly állapotból nevetséges helyzet áll be, mire a régi bölcsék azt mondák: risum teneatis amici!

Az államfogház beállításával az ily gyakori vétés, (néha bűntény) bizonyos fénylő zománcot nyer, s a csudálatosan enyhe büntetés hatását veszti; az államfogházi ülés pedig „az uri qualificacio” bizonyos nemévé fajult s egy cseppet sem bír visszariasztó erővel. Ehhez hozzájárul még a királyi kegyelem bőkezű

osztogatása, és így a pertörlések még a relative nagyobb büntetések súlyát is enyhítik. — Magánjogi kártérítésről pedig szó sincsen, kivéve azon körülményt, hogy a közfelfogás, a magánjogi következmények kezesését párbaj esetén mindig perhorreskálja; de oly eset eddig még elő nem fordult, a hol haláleseten a visszamaradt családbeliek, az életben maradt bajvívó féltől vagyoni jogi elégtételt nyertek volna.

Innen következik be azon igen gyakori eset, hogy a fenhéjazó gentyűtől kezdve a szolganepe ségig minden legkisebb képzelt sérelmért párviadal támad. Országgyűlési képviselők, köz- és magánhivatalnokok, idősebbek és fiatalok megpengetik a kardot, pisztollyal a ievégőbe lyukat lőnek s aztán kezet nyújtanak egymással. Míg az alsóbbrendűek kaszával, vasvillával, a szakácsnék konyhakéssel vígan duellálnak, mert hisz a büntetés vagy semmi, vagy laza. De a párviadalnak meg sem szabad elmaradni, mert ezt a korszellem követeli s az illetők eldicsekedhesse nek azzal, hogy a pisztolyuk levegőbe való elsütésével lo v a g i a s t é n y t v i t t e k v é g h e z !

Mind ezekből elég világos az, hogy a magyar társadalmi életben a párviadal elterjedett s oly mélyen gyökeredzik a közfelfogásban, hogy szinte a nemzeti jogérzetnek beorganizálódot alkateszve gyanánt tekintendő; és hogy épen ezért itt már legfőbb ideje annak miszerint a bajon törvényes legszigorubb intézkedésekkel akéj segítsünk, hogy az igazi hatás el ne maradjon, ami fölülte kívánatos dolog. Néhezen várja a komoly közönség és a józan ész, hogy e részben törvényes orvoslás történjék.

Újdonságok.

BOLDOG ÚJÉVET

Kívánunk!

lapunk T. előfizetőinek, olvasóinak és munkatársainak.

— „Ki mit szegényeknek ad, a jóságos Isten - - Visszaadja azt százszor és ezerszer.” Evvel a jellegével bocsájti szíjjel e hét folyamán a szarvasi ifjúság remek kiállítását, meghívóit a következő szöveggel: „A szarvasi ifjúság Dr. Lukács Györgyné és Gróf Bolza Géznáné védnöksége alatt, Dr. Haviár Gyuláné, Dr. Lengyel Sándorné, Mikolay Mihajlyné és Dr. Szemző Gyuláné bálányák pártfogása mellett a „József főherczeg sanatorium” javára a cs. és kir. 46-ik gyalogezred teljes zenekarának közreműködésével Szarvason 1902. január 18-án hangversennyel egybekötött táncmulatságot rendez, melyre Czimedet és b családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Gróf Bolza Géza tiszelnök, Dr. Wieland Sandor elnök, Pollák Béla r. b. elnök, Jeszenszky Frigyes, Papszász Gyula alelnökök, Dr. Jeszenszky Elek tükör, Salacz Elemér jegyző, Tyehlar Endre pénztáros, Dancs Szilárd ellenőr, Dr. Martos József háznagy, Bobvos Soma, Dr. Goldberger Ödön, Harmati Pál, Huszár Sandor, Konstantinovic István, Lévius Ernő, Lukács Izso, Lusztig Sándor, Dr. Nemes Béla, Ponyiczky Kálmán, Riedegh János, ifj. Salacz Ferencz, Dr. Schiff Izidor, Sárossy József Sziichta Tivadar, Szemes Béla, Zoltán Emil a rendező bizottság tagjai. A hangverseny kezdete pont 8 óra. Családjegy 8 korona, Személyjegy 3 korona. Jegyek Tyehlar Endre pénztárosnál az adóhivatal helyiségében válthatók előre (amit annál is inkább ajánlunk olvasóink figyelmébe, mivel a rendezőség, az esetleges tulzsufoltság megakadályozására, csak a terem nagyságához arányított számban bocsát ki jegyeket. Szerk.) Felülfizetéseket a rendezőség elfogad. Ezután következ a hangverseny műsora, mely rendkívüli izléssel és gondnal van összeállítva, s mely már az újdonság varázsánál fogva is rendkívüli érdekesnek ígérkezik. A mint lapunk mult számában már jeleztek az egész hangverseny mintegy másfél óráig tart. I. Nyitány. Játssza a katonazenekar. II. Prológ. Irta Salacz Elemér, előadják: Lányi Anna és Goldberger Malvin. III. Eleven Ujság. 1. Előfizetési felhívás. Irta Dr. Martos József, előadja Wolfmann Aranka. 2. Vezérezik. Irta * * * előadja Lavatka Ilona. 3. Tárca. „Legenda.” Irta Dr. Nuszbek Sándor, szavalija Balla Ilonka. „Iren és Adolar” (Novella). Irta * * *, előadják Kutlik Etelka és Dr. Jeszenszky Elek. 4. Tudomány. Irta Papszász Gyula, előadja Mihály Emma. 5. Színház és zene. Irta Salacz Elemér, előadja Christoph Irma. Kuplák, éneklők: Pollák Béla és Dr. Jeszenszky Elek a katonazenekar kíséretével. „Egyveleg”. Előadja a katonazenekar. 6. T. Házból. Irta Dr. Martos József, előadja Meitner Emma, 7.

Irodalom. Irta Dr. Nemes Béla, előadja Borsits Marianne. 8. Napi hírek. Irta a Szerkesztőség, előadják: Horváth Ima, Blaskó Juliska, Borsits Stephanie, Dankó Ilona, Grünwald Elvira, Grósz Franciska, Holéczy Mariska, Lászlófy Blanka, Lászlófy Rózsa, Mikolay Etelka, Mészáros Gizella, Pollák Jolán, Réthy Bözske, Sebők Józsa, Szlovák Paulina, Schlichter Teruska, Szüle Juliska. 9. Sport. Irta Kollár Lajos. Előadja Ponyiczky Margit. 10. Csarnok. „Költöző madarak” irta Dancs Szilárd. Előadja Holcz Elvira. 11. Törvénykezés. Irta Dancs Szilárd. Előadja Törzs Kálmán. IV. Epilóg. Irta Salacz Elemér, előadják Lányi Anna és Goldberger Malvin. V. Záróinduló. Játssza a katonazenekar. Az Eleven Ujságot Dancs Szilárd, Dr. Martos József, Salacz Elemér és Tarr Dezső szerkesztik. Nyomatásban 1902. január 19-én, illetve a muatság megjelenése fog megjelenni, kilóvite több olyan cikkel, melyek szuszáguk miatt az előadás keretébe fel nem voltak vehetők, de a melyek sziporkázó elmességüknel fogva csak diszere fognak valni az Eleven Ujságnak. Előfizetési ára 2 korona. Az elárutásából befolyó összeg a nyomtatási költségek levonásával a sanatorium javára lesz fordítva.

— **A demokrata párt** Deczember hó 29-én vasárnap délután 3 órakor gyűlést tartott a Központ szállodában. Schreiber Lipót elnök megnyitván a gyűlést, melyen mintegy kétszázan vettek részt, üdvözlí a jelenlévőket s tudatja velök, hogy Vázsonyi e hó folyamán le fog jönni közénk, mit is a párt nagy lelkesedéssel vett tudomásul. Ezután elhatározták, hogy a párt az Előljárárság választásánál külön állást foglal el s e végből mintegy 300 aláírással ellátott petíciót nyújtottak be a fobirohoz, hogy a választás alkalmából az ő jelöltjüket is jelölje.

— **Ismét a flakkerek.** A napokban történt, hogy egy helybeli intézet tisztviselője hirtelen rosszul lett s a szolgát kocsiért küldte, mely haza szállítsa. A szolga el is ment, vissza is jött de — kocsi nélkül. Kocsi nélkül pedig nem azért, mintha flakkeres nem lett volna a városban, hanem mivel a flakkeres „urak” kijelentették, hogy olyan rövid utra nem mennek. Tisztelettel kérjük az illetékes hatóságot, hogyha valaki például a Központ vendéglőtől Gróf Bolzáig akarna elköcsizni, elobb Ücsödre kell-e mennie? Mert a nagyságos flakkeres urak ezen eléggé nem méltányolható véleményben vannak.

— **Felkérőtünk** a következő sorok közlésére: „Tudomásunkra jutván, miszerint mulatságunkról többen távol akarunk maradni azon okból, mivel az „bal” lesz s így oda fiatal lányokat (hát vannak Szarvason vén lányok is? Szerk.) nem hozhatunk, de meg a toilette is sokba kerülne, szükségesnek tartjuk kijelenteni, miszerint a mulatságnak hangversenynyel való egybekötése a balnak még a lehetőségét is teljesen kizárja. De meg meghívóinkba is „Táncmulatság” van írva s nem „bal.” Oda pedig 14—15 éves leányokat is el lehet venni. Ami pedig a toilette kérdését illeti, arra nézve ez uton is felkerjük a hölgyeket, hogy mielő egyszerűbben jelenjenek meg. Inkább fordítsák a jötekonyczelra azt, a mit a ruhara szántak. A szarvasi ifjúság rendező-bizottsága.

— **Válassz.** A „Szarvas és Vidéke” cz. hetilap f. évi deczember 25-én megjelent 51. számában „De rebus publicis” czimű közleményre szabad legyen a következő megjegyzést tennem: A tisztelt czikk író ur nehézményezi es kifogásolja, hogy Szarvas község segéd és kezelő személyzete a t. évi deczember 31-én választás alá kerül, holott ezek a befügyimister urnak idoközben hozott határozata értelmében, szerinte eletfogytiglan választandók. Az 1886. évi XXII. t. cz. csak a rendezett tanacsu városok segéd és kezelő személyzetének eletfogytiglani választását rendeli, ezt azonban a községi alkalmazottakra nézve sehoh sem ismeri. Igaz ugyan, hogy a befügyimister ur egyes konkrét esetekben a községi segéd és kezelő személyzeti tagoknak eletfogytiglani választását kimondotta, azonban ez Szarvas községre nem vonatkozik s nem is vonatkozhatik, mert Szarvas község képviselő testülete 1899. évi 108/899 k. gy. számú határozatával világosan akként intézkedett, hogy a szarvasi segéd és kezelő személyzeti tagok 1899. évben nyert megbízása 1901. év végén lejárvan, 3—3 évre szól, s így t. hó 31-evel újból választás alá kerülnek. Ezen fent emntett számú határozat Bekésvármegye törvényhatósága által törvényesen jóváhagyatván, jogerőre is emelkedett. A közigazgatási bíróság pedig legutóbb kimondotta, hogy a községi segéd és kezelő személyzeti tagok — ha ez iránt az illető község másként nem intézkedett — élet fogytig választandók, s miután eme kérdéses 108/899 k. gy. sz. községi határozat a segéd és kezelő személyzeti tagok 3 évenkénti választását rendeli el, annál fogva nagyon teves es alaptalan a tisztelt czikk író ur azon állaspontja mit jelen kérdésnél a közigazgatási hatóságok eljárása tekintetében elfogal és mit a községi segéd és kezelő személyzeti tagok eletfogytiglani választására nézve az 1886. évi XXII. t. cz. analógiája utjan érvényesíttetni óhajt. Már most, hogy unnyire bizzek az ember ilyen körülmények között a tisztelt czikk író ur alapos értesültségében, azt ügyi elmsikkedésul olvasóinknak hagyjuk. Szarvas, 1901. deczember 28. Tisztelettel Dr. Wieland főszolgabíró,

— **Január 18.** Csak olyan közönséges fekete betűvel és számmal van jelezve, mint a többi közönséges nap a kalendáriumban. És mégis, hány fiatal leány szív gondol dobogva e napra . . . De hagyjuk ezt. Vajamivel fontosabb, hogy e napon az egész vármegye figyelme reánk lesz irányítva. Reánk terelte e figyelmet megyénk jószágos szívi főispánja: zov szavaival, melyekkel a szarvasi ifjuság (isztelegő küldöttségét fogadva, megígérte nekik, hogy multságokra le fog jönni. Örömmel ragadom meg -- ugymond -- ez alkalmat, hogy a szarvasi társadalmammal, melyről annyit szépet és jót hallottam, megismerkedhessem. Mi felénk vonzotta e napra a vármegye érdeklődését az is, hogy a szarvasi ifjuság dr. Lukács Györgynének a szegénysorsu tüdőbetegek segélyezése céljából tett felhívására elsőnek állott a magasztos czélért harcolók sorába, egy olyan innepélyt rendezve, a mely régen s egyhamar nem is lesz nemcsak városunkban, de a megyében sem. Meg kell tehát ez alkalmból is mutatnunk, hogy városunk most is méltó régi jó hírnevéhez, most is lelkesedik, most is áldoz minden nemes eszméért. Ifjuságunk meg tesz mind: tőle telhetőt, de munkálkodására a fényes siker koronáját közönségünknek kell feltennie a január 18-iki multságban való tömeges részvételével. Hisszük is, hogy úgy lesz.

— **A megyei tiszteletbeli állásokat** a tisztujtás alkalmából föltéte a főispán, kinevezés után. T. b. főügyész lett többek között Havivár Dániel, t. b. tiszti főorvos dr. Szlovák Pál és t. b. szolgabíró dr. Jeszenszky Elek.

— **A békes-szent-andrási másodjegyzői állás.** A pályázat 1902. január 3-ig van hirdetve, a választás január hó 5-én lesz. Mint halljuk, az állásra első helyen pályázik Péteri József, Fabriczy helyettese, ki mint ilyen, feladatának kitünően megfelelt. Megválasztása bizonyos.

— **Renoválások.** Örömmel ragadjuk meg a tollat — de ritkán tehetjük — mert végre tollhegyre kaphattuk ezt a szót is: „haladunk.“ Igen. Barma ly hihetetlenül hangozzék is, azért így van. Bár lassan, de haladunk. Az Árpád szálloda kávéházát már annak türekvo, új bérlői oly ügyesen, csinosan s — a padlózatnak egy, a por ellen való szer behuzásával — az egészségre nézve is ügyesen rendezték be, hogy arra alig lehet rabszerni, A kávéház es etterem pazar kivilágításának meg mindig számos nézője van — kívül, de idővel bizonyára belül is többen lesznek, bár már most is sok vendéget vonz a kávéházba az ott soká nélkülözött pontos, figyelmes es rendkívül előzékeny kiszolgálást, az etteremben pedig a kitűnő, magyaros konyha, a mely még a legfinyasabb gourmanának is teljes megelegedése szolgálna s a pazar felszerelésű pucze, melynek edes rejtelméről, tisztaság jól kezelt italairól az ifjuság tehetne legjobb u tanúságot, mely a napokban a Garai testvérek szíves meghívására végigkóstolta annak összes — számszámú huszonkettő — jobbajjobb italát. E borkóstolás eredménye nem ide tartozvan, viszatérhetünk tulajdonképeni tárgyunkra, illetve a nagyterembe, ahol is bámulva tapasztaljuk, hogy a kályhakat rendbehozták, a karzat felőli lejárót a teremtől ajtóval elzárták, a kitört ablaküvegeket megcsináltaták, az ablakokat vastag, nenez függönyökkel elzárták, szöveti a retento cugot onnan teljesen kikuszóbtak. Sőt a mint halljuk, agilis tojgyzónk, tekintettel arra, hogy a kávéház accetyen világtasa olyan jól bevált, mar tárgyalásokba is össajtkozott e világtas bevezetése iránt, mik ha eredményre vezetnek, az ifjuság multságban mar tündéri kivilágítás mellett tanczolunk s nem kell majd félnünk, hogy felóra alatt szerencsének leszünk a petroleum tüstjétoi. Itt is van mar az ideje, hogy a nagyteremből száműzzek a petroleum világtást, mert úgy illik az a terem pazar pompájához, mint hogy ad vocem ezzel a taitán kissé trivialis, de mindenestre hű hasonlattal éljek, ha valaki egy bába Irakkba, klakkba es — papucsban menne.

— **Az új orosházi közjegyző.** A régebbi idő óta üresedésben levő orosházi közjegyzői alásra az gazdaságügyminiszter Szakáll Adorján gyöngyösi kir. közjegyzőt helyezte át.

CSARNOK.

Strófák az új esztendőben.

Dologkerülő léha fattyuk
Buta képpel kacagva járnak . . .
Dözsölnék csak egész -- vasárnap!
Hogy nem vesz a föld el alattuk?

Bönös röhöjjel kikacagják
Az istenfő templomost.
Gunyszóra tüzi mind az anyját,
Ha tán templomba küldi most.

S ha édes apja haj! a multat
Rajongó szívvvel festené le,
A korcs kölyök e szivbeszédre
Választ gúnyos mosolyba nyujthat!
Mert csak nem lesz ma büszke arra,
Inkább tagadja. — hogy magyar?
Mert csak nem öltözik magyarba?
Mért lenne ősi tánc s a dal?

. . . Szegény szülők ti nem tudjátok,
Hogy a fiatalok nagyvilági! . . .
Vakhit szokott templomba járni
S a hit buzgalma már ma átok!
És a haza? . . . Ugyan kijár ma
A szivverésért — szolgabér?
Müvelt világfi gúnya vágja,
Aki imával s honnak él!

De nem! . . . Ujult idők viharja
Kibontja most fölöttünk szárnyát!
A hit csodás varázsszal száll ránk
S az Ur imánkat újra hallja!
A honszerelmet sziveinkbe
Bevési majd a harci dal . . .
És Istent és hazát szeretve
Még nagygyá nőhet a magyar!!
GYÖKÖSSY ENDRE.

Dal.

Csak éj az évek vad tüzeiben,
S az új gyönyör között
Feledd el a képed, mi egykor
Szivedbe költözött.

Lelkem a képed fogra tartja
Még akkor is, ha már
Utolsó lobbot vet a vágya:
— Örökre visszaórá.

* * *

Oh, bárcsak sohse volna éjjel . . .
Reám taposnak kegyellen árnyak,
Abnom kacagva tépik szíjjel,
Vérző szivemben tobzóva járnak.

Miért nem örök a nap sugára,
Fényében lellem, hogy megpihenne.
Aztán magasba, hozzája szállna
S izzó gyönyörtől elégne benne.

Fáy Nándor.

Távolba.

Ha néha napján rád gondolok,
Ugy elfog a bánat,
És szeretnék repülni, szállni,
Hozzád, te utánad.

De sajnós, hogy szárnyakat nekem
Teremtőm nem adott,
S így bánattal, szomoruan
Csak itthon maradok.

Losonczy Sándor.

A madarak életkora.

Egy német természettudós által legközelebb kiadott könyv szerint, az eddigi megfigyelések folytán, leghosszabb életű a tollas földi lakók közt a hatyru, a mely 300 esztendeig is él.

Életkor dolgában utána a ragadozók következnek, amennyiben megfigyeltek egy sólymot, mely 162 évig, egy tengeri sas, mely 120 évig, és egy fehérfejű sas, mely 118 évig élt el a fogságban.

A papagájok attól az időtől kezdve, a hogy befogattak és megszelidítették, még 100 évig is élhetnek. A mocsárvilágok lakói, szintugy a tengeri szár-

nyasok, több emberöltőt meghaladó életkort érnek el. Szintugy köztudomásu a varjuról, hogy száz éves életkor az ő fajtajában nem tartozik a ritkaságok közé. A házi szárnyasok között a leghosszabb élettel vannak megáldva a libák és a kakasok (ha ugyan az áldás nem jelenik meg idő előtt egy éves konyhakés alakjában).

Az ő 15—20 évig tartó életképességökkel szemben a galambok, már csak mintegy 10 esztendőt érnek meg; hasonlóan a fecskék valamint az éneklő madaraink legnagyobb része, melyek a 10 éves életkort ritkán haladják meg.

Irodalom.

Megjelent a karácsonyi könyvpiacon Székely (Dr. Nuszbek) Sándor verses kötete a „Délbáb.“ A kötet tartalmát, beosztását már régebben ismertettük olvasóinkkal, s most csak a kötet egyik hangulatos költeményét mutatjuk be:

Menyasszonyi . . .

Menyasszonyi puha fehér fátyol
Omlik alá egy barna kis lányról,
Az földi el tiszta édes arcját,
Bárszony arcu barna lányka
Esküvőjét tartják . . .

Elhangzott az esküszó az ajkon,
Könnyes a szem, mosoly tit az arcon,
— Menyasszonyom édes kicsi párom,
Epersziut piros ajkad
Egy csókkal lezárom!

A mű diszkötésben Dobay János czég kiadásában jelent meg. Ára 2 korona.

Időjárás jelentés 1901 december 28 ig.

Nap	Csapadék 24 ó. alatt m. m.	Hőmérséklet C. fokban				Jegyzet. Az eső kezdete és vége.
		7 ó. reg.	2 ó. d. u.	9 ó. este	kö-zép	
21	köd	-8	14.8	7.1	10.2	este köd
22		5.3	13.7	10.6	9.9	
23	1.0 eső	6.0	13.3	8.2	9.2	éjjel eső
24	0.8 eső	7.8	10.7	7.7	8.4	reggel és éjjel gyenge eső
25		5.6	11.7	9.4	8.9	
26	0.6 eső	8.0	12.6	9.3	10.0	d. e. 10 ó és d. u. 4 ó eső
27	0.1 eső	7.8	7.3	4.2	6.4	d. e. 10 ó eső
28		0.8	7.6	1.2	3.2	

Szarvas, 1901. dec. 29.

Plenczner Lajos.

Felelős a szerkesztésért Sámuel A. a kiadó.

Szálloda átvétel.

Van szerencsénk tudatni a t. c. közönséggel, miszerint a mai naptól kezdődőleg átvettük az Árpád szálloda és vendéglő vezetését. Az összes helyiségeket teljesen a mai kor igényeinek megfelelően alakítottuk át. Az italokat kizárólag a legelső és legjobb hírnek örvendő bor termelőktől szerezzük be s ugy ezeknek kezelését, valamint a legkényesebb izlés teljes kielégítésére is képes konyhát személyesen vezetjük. Főcélunk: a közönség pontos és figyelmes kiszolgálása.

Tömeges pártfogásért esedeznünk.

Garai testvérek.

A virágkedvelő közönség becses figyelmébe!

Menyasszonyi, báli, bálanyai mell-
csokrok, sirkoszorúk stb. készítése,
valamint virágasztalok a legszebb
növényekkel díszítése jutányos árért ké-
szítetnek.

Látogatókat szívesen fogadunk.

Medveczky testvérek
műkertészeti és rózsá telepe.

Hallatlan olcsó árak!

Szép Márton
órák és ékszerész
SZARVASON.

Van szerencsém a t. közönségnek
b. tudomására adni, hogy a mostani
saisonra rendkívül szép választéku
raktárt tartok.

Arany gyűrűk és fülbevalókban oly
nagy raktár áll a n. é. közönség reu-
delkezésére, a minő még Szarvason soha
nem létezett; **hallatlan olcsó árak**
mellett.

Ki tehát ékszert cserélési vagy
vásárolni szándékszik, az fáradjon el
hozzám s meg lesz győződve arról,
hogy tényleg nálam van a legnagyobb
választék és olcsóbban vehet mint
bárhol.

Üzletem Szarvason a legolcsóbb
forrásnak van elismerve.

Hallatlan olcsó árak!

Szőlőoltványok.

szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban faj-
tisztán, teljes jótállással.

Előkerítés.

Gleditschin csemeték és magvak.

Uradalomnak, községeknek három évi
törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény.
Egy az egyedűli, melyből oly örökös kertés ne-
veinek pár év alatt, rendkívül csekély kiadással,
melyen nem hogy ember, de semmiféle állat, meg
az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden ren-
deléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési uta-
sítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 mé-
terre. — Ára 6 frt.

Diócsemeték. Óriási jövedelmet biztosító
voltánál fogva, ennek te-
nyésztése számos gazdaság-

ban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.
Szíves fénynyomata **főárjegyzék ingyen és bérmentve**
küldetik minden rendelési kötelesség nélkül.
Az **árjegyzés**en kívül még egy olyan könyvet kap
ezzel az címére ingyen és bérmentve küldetni
kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol
annak tartalmát hasznára ne fordítanak, városom,
falum, pusztám, gazdag vagy szegény családnál
egyaránt. Így meg azoknak is igen érdekében áll,
kik **rendelni semmit nem akarnak**, mert benne szá-
mos oly közlemények foglaltatnak, melyek minden-
kének nagy szolgálatot tesznek. Cím:

„Ermelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor
Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Hirdetések

jutányos áron

felvételnek a

„SZARVAS és VIDEKE”

KIADÓHIVATALÁBAN.

Csemegezőlőből nyert

saját termésű. **BOROMAT**

literenként 40 kr.-ért ajánlom.

Valamint legfinomabb tea, rum, Cognac, liquer, teasüte-
mény, sajtok, különféle halak és mindennemű fűszeráru-
kat a legjutányosabb ár mellett szolgálom ki.

Midőn a tisztességes kiszolgálást biztosítom, szíves megrendelést kérek,

Ugyancsak egy jó fiu tanoncuzul

felvétetik.

Teljes tisztelettel
TAJBER I. G.

Kitüntetve az 1900. párisi világkiállításon aranyéremmel.
(Hangszerekért legnagyobb.)

Hadsereg-szállításért ezüst éremmel

STOWASSER JÁNOS

os, és kir. udvari hangszergyáros

a javított tárogató feltalálója,

BUDAPEST II, Lánchid-utca 5 szám,

saját hazában (a kereskedelmi ministerium mellett.)

Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára

Hegedűk vonóval — — — — 3 fttól 15 frtig.

Mesterhegedűk vonóval — — — — 15 fttól 300 frtig.

Gordonkák vonóval — — — — 8 fttól 150 frtig.

Nagy bőgők vonóval — — — — 28 fttól 100 frtig.

Fuvolák — — — — 2 fttól 100 frtig.

Szárnykürtök, trombita, helikon, stb. 12 fttól feljebb

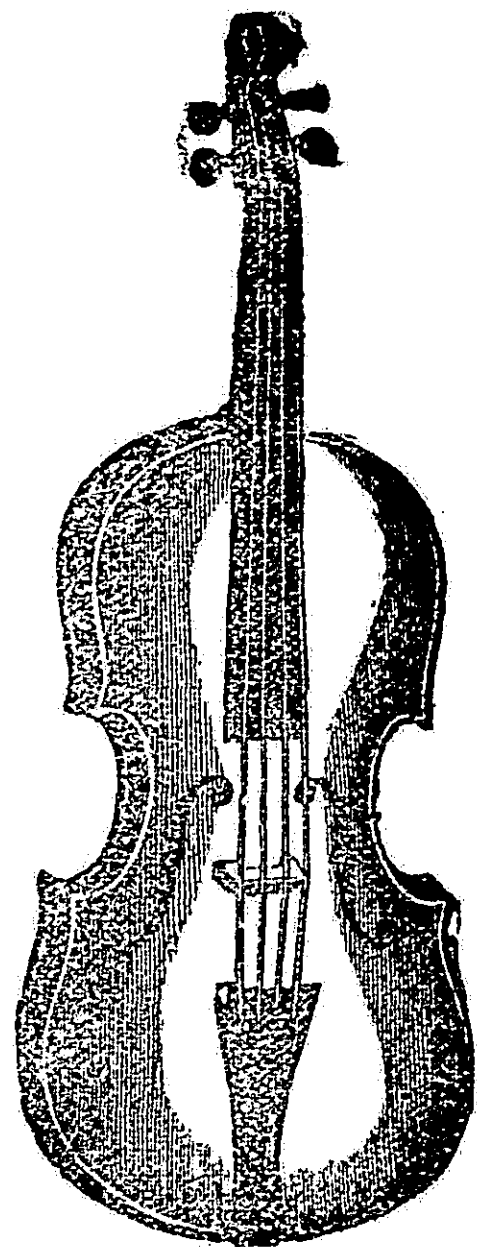
Czimbalmok — — — — 35 fttól 300 frtig.

F. ákóczy-tárogatók — — — — 30 fttól 60 frtig.

Elpusztíthatatlan **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8,
kitűnő erős hangu — 10 fttól 80 frtig.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonikákról külföldi árjegyzék kérésre.

Oh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés rekedtség és elnyalkásodas
ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és
kitűnő ízűek.

Doboz 4 korona és 2 korona.

Próba doboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

Kapható SZARVASON: Ackermann Gyula, Medveczky József,
Bugyis Andor gyógyszerárakban.